บทที่ 5

ผลการศึกษาการประมาณค่าความเอนเอียงในพารามิเตอร์

ในการศึกษานี้ได้แบ่งส่วนของการศึกษาออกเป็น การประมาณค่าความเอนเอียงของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นผลมาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient : r) การประมาณค่าความเอนเอียงของค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (coefficient of determination : R^2) ที่เป็นผลมาจากการเอนเอียงของค่าสัมประสิทธิ์ และพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในค่าของความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน ความเปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์ และค่าสถิติ Durbin-Watson

5.1. การประมาณค่าความเอนเอียงของค่าสัมประสิทธิ์

ในการศึกษานี้จะมีการกำหนดแบบจำลองที่แท้จริงเป็นดังนี้

$$True\ Model;\ Y = 0.5 + 2x_1 + 0.5x_2 + 0.5x_3 + 4x_4 + u \qquad (5.1)$$

จากนั้นจะสร้างข้อมูลของตัวแปรขึ้นมา แล้วทำการถดถอยเมื่อมีการละทิ้งตัวแปรที่เกี่ยวข้อง (X_4) ออกไปจากแบบจำลอง ซึ่งจะเกิดผลของการเอนเอียงของค่าสัมประสิทธิ์ แล้วนำค่าเอนเอียงที่ได้มานี้ไปหาความสัมพันธ์กับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient : r) เพื่อจะดูว่าการเอนเอียงที่เกิดขึ้นมานั้น จะมาจากผลของการเปลี่ยนแปลงในค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient : r) ไปอย่างไรบ้าง โดยมีการกำหนดให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X_1 กับ X_4 ($r_{x_1x_4}$) อยู่ในช่วงต่างๆ กันดังที่ได้กำหนดไว้แล้วตามแบบจำลองทดสอบ และให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอื่นๆ อยู่ในช่วง

$$0.0 \le \left| r_{x_1x_2}, r_{x_1x_3}, r_{x_2x_3}, r_{x_2x_4}, r_{x_3x_4} \right| \le 0.3$$

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ซึ่งสมการถดถอยระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างค่าความเอนเอียงและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะเป็นไปตามสมการที่ 4.9

$$bias_0 = a_0 + a_1 r_{x_1x_4} + a_2 r_{x_2x_4} + a_3 r_{x_3x_4} + error_1$$
$$bias_1 = b_0 + b_1 r_{x_1x_4} + b_2 r_{x_2x_4} + b_3 r_{x_3x_4} + error_2$$
$$bias_2 = c_0 + c_1 r_{x_1x_4} + c_2 r_{x_2x_4} + c_3 r_{x_3x_4} + error_3$$
$$bias_3 = d_0 + d_1 r_{x_1x_4} + d_2 r_{x_2x_4} + d_3 r_{x_3x_4} + error_4$$

และจะทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ในสมการที่ 4.9 เพื่อหาขนาดของการเอนเอียง ที่เป็นผลมาจากค่า $r_{x_1x_4}, r_{x_2x_4}, r_{x_3x_4}$ และพิจารณาดูค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยในสมการที่ 4.9 นั้นจะมีค่าเท่ากับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าถดถอยที่ได้ในสมการที่ 4.9 กับค่าเฉลี่ยของการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ในสมการที่ 4.8 ซึ่งผลที่ได้จะเป็นดังต่อไปนี้

5.1.1 ผลการประมาณค่าความเอนเอียงของค่าสัมประสิทธิ์ เมื่อ $0.0 \le |r_{x_1x_4}| < 0.3$

จากแบบจำลองทดสอบที่ 1 ค่าเฉลี่ยของการเอนเอียงในค่าสัมประสิทธิ์ คือ

$$\overline{bias_0} = 2.56 \quad ; \quad \overline{bias_1} = 0.21649$$
$$\overline{bias_2} = 0.20927; \quad \overline{bias_3} = 0.29707$$

แต่ค่า $\beta_4 \bar{X}_4 = 10$ จะเห็นได้ว่าการเอนเอียงที่เกิดขึ้นในค่า $bias_0$ จะมีค่าไม่เท่ากับ $\beta_4 \bar{X}_4$ ซึ่งจะมาจากอิทธิพลของตัวแปรใดนั้น จะพิจารณาจากความสัมพันธ์ตามสมการที่ 4.9 ที่ได้ผลลัพธ์ดังนี้

$$bias_0 = 7.29171 - 9.07010 r_{x_1x_4} + 0.21693 r_{x_2x_4} - 0.00766 r_{x_3x_4}$$

S.E.	*0.21973*	*0.25393*	*0.22467*	*0.21328*
	(0.00)*	(0.00)*	(0.3343)	(0.9713)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

$$bias_1 = -0.00803 + 0.42916r_{x_1x_4} - 0.00852r_{x_2x_4} - 0.00128r_{x_3x_4}$$

S.E. *0.00742* *0.00858* *0.00759* *0.00721*

(0.2796) (0.00)* (0.2620) (0.8587)

$$bias_2 = 0.17552 + 0.05304r_{x_1x_4} + 0.00850r_{x_2x_4} + 0.00039r_{x_3x_4}$$

S.E. *0.01080* *0.01248* *0.01104* *0.01048*

(0.00)* (0.00)* (0.4412) (0.9699)

$$bias_3 = 0.43247 - 0.19397r_{x_1x_4} - 0.05629r_{x_2x_4} + 0.01107r_{x_3x_4}$$

S.E. *0.03483* *0.04025* *0.03561* *0.03381*

(0.00)* (0.00)* (0.1140) (0.7433)

(5.2)

S.E. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าสัมประสัมสิทธิ์

* คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากผลที่ได้ สามารถหาสัดส่วนหรืออิทธิพลของตัวแปรที่ทำให้เกิดการเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ มีดังนี้

$Bias_0$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 54.68% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 1.31% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 0.04% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 43.96%

$Bias_1$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 96.01% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 1.91% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 0.28% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 1.8%

$Bias_2$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 22.34% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 3.58% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 0.15% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 73.92%

$Bias_3$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 27.96% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 8.11% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 1.59% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 62.33%

จะเห็นได้ว่า การเอนเอียงในเกิดขึ้นใน $bias_0$ กับ $bias_3$ ส่วนใหญ่จะเป็นผลของ อิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ และอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) โดยสัดส่วนของอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเองจะเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ยกเว้นการเอนเอียงใน $bias_1$ ที่มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดเพียงอย่างเดียว ส่วนการเอนเอียงที่มาจากอิทธิพลของตัวแปร $r_{x_2x_4}$ และ $r_{x_3x_4}$ จะมีสัดส่วนน้อยมากและยังเป็นปัจจัยที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติด้วย

ส่วนการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แบบเฉลี่ยในสมการที่ 4.9 จะได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

$$bias_0 = 7.29422 - 8.98034r_{x_1x_4} + 0.21931r_{x_2x_4} - 0.00737r_{x_3x_4}$$
$$bias_1 = -0.00707 + 0.44967r_{x_1x_4} - 0.00843r_{x_2x_4} - 0.00111r_{x_3x_4}$$
$$bias_2 = 0.19582 + 0.05357r_{x_1x_4} + 0.00911r_{x_2x_4} + 0.00043r_{x_3x_4}$$
$$bias_3 = 0.50709 - 0.15170r_{x_1x_4} - 0.55733r_{x_2x_4} + 0.12077r_{x_3x_4}$$

ซึ่งสามารถที่จะแสดงถึงผลต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณแบบเฉลี่ยดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 แสดงถึงผลต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณแบบเฉลี่ยในแบบจำลองทดสอบที่ 1

ผลต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณแบบเฉลี่ย				
	constant	$r_{x_1x_4}$	$r_{x_2x_4}$	$r_{x_3x_4}$
bias0	-0.00251	-0.08976	-0.00238	-0.00060
bias1	-0.00096	-0.02050	-0.00009	-0.00018
bias2	-0.02030	-0.00053	-0.00060	-0.00003
bias3	-0.07461	-0.04228	-0.00563	-0.01002

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 5.1 จะเห็นได้ว่าผลต่างของค่าสัมประสิทธิ์จากการถดถอยมีค่าน้อยกว่าค่าสัมประสิทธิ์จากการคำนวณแบบค่าเฉลี่ย แต่มีความแตกต่างน้อยมาก จึงอาจกล่าวได้ว่าสมการที่ 4.9 สามารถทำการถดถอยเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของการเอนเอียงในตัวแปรอิสระได้เป็นอย่างดี

5.1.2 ผลการประมาณค่าความเอนเอียงของค่าสัมประสิทธิ์ เมื่อ $0.3 \le |r_{x_1x_4}| < 0.5$

จากแบบจำลองทดสอบที่ 2 ค่าเฉลี่ยของการเอนเอียงในค่าสัมประสิทธิ์ คือ

$$\overline{bias_0} = 2.51 \quad ; \quad \overline{bias_1} = 0.74632$$
$$\overline{bias_2} = 0.19677; \quad \overline{bias_3} = 0.27159$$

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

แต่ค่า $\beta_4\bar{X}_4 = 21.44$ จะเห็นได้ว่าการเอนเอียงที่เกิดขึ้นในค่า $bias_0$ จะมีค่าไม่เท่ากับ $\beta_4\bar{X}_4$ ซึ่งจะมาจากอิทธิพลของตัวแปรใดนั้น จะพิจารณาจากความสัมพันธ์ตามสมการที่ 4.9 ที่ได้ผลลัพธ์ดังนี้

$$bias_0 = 17.96363 - 9.29487r_{x_1x_4} - 0.38205r_{x_2x_4} - 0.17551r_{x_3x_4}$$
S.E. *0.70834* *0.42240* *0.21059* *0.20555*
(0.00)* (0.00)* (0.0696) (0.3932)

$$bias_1 = -0.03588 + 0.47645r_{x_1x_4} + 0.00670r_{x_2x_4} - 0.00323r_{x_3x_4}$$
S.E. *0.02118* *0.01263* *0.00629* *0.00614*
(0.0902)* (0.00)* (0.2868) (0.5983)

$$bias_2 = 0.11439 + 0.48523r_{x_1x_4} + 0.00647r_{x_2x_4} - 0.00280r_{x_3x_4}$$
S.E. *0.03166* *0.01888* *0.00941* *0.00918*
(0.00)** (0.0102)* (0.4913) (0.7600)

$$bias_3 = 0.550 - 0.17032r_{x_1x_4} - 0.01149r_{x_2x_4} + 0.02910r_{x_3x_4}$$
S.E. *0.10068* *0.06004* *0.02993* *0.02921*
(0.00)* (0.0046)* (0.7009) (0.3191)

(5.3)

S.E. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าสัมประสัมสิทธิ์

* คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากผลที่ได้ สามารถหาสัดส่วนหรืออิทธิพลของตัวแปรที่ทำให้เกิดการเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ มีดังนี้

$Bias_0$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 33.42 % มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 1.37% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 0.62% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 64.58%

$Bias_1$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 91.23% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 1.28% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 0.61% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 6.87%

$Bias_2$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 28.18% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 3.76% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 1.62% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 66.44%

$Bias_3$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 28.46% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 1.12% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 16.64% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 53.77%

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จะเห็นได้ว่าผลที่ได้มีลักษณะคล้ายกับแบบจำลองที่ 1 คือ การเอนเอียงในเกิดขึ้นใน $bias_0$ กับ $bias_3$ ส่วนใหญ่จะเป็นผลของ อิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ และอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) โดยสัดส่วนของอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเองจะเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ยกเว้นการเอนเอียงใน $bias_1$ ที่มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดเพียงอย่างเดียว ส่วนการเอนเอียงที่มาจากอิทธิพลของตัวแปร $r_{x_2x_4}$ และ $r_{x_3x_4}$ จะมีสัดส่วนน้อยมากและยังเป็นปัจจัยที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติด้วย

ส่วนการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แบบเฉลี่ยในสมการที่ 4.9 จะได้ดังนี้

$$bias_0 = 18.13727 - 9.20296r_{x_1x_4} - 0.35571r_{x_2x_4} - 0.14252r_{x_3x_4}$$
$$bias_1 = -0.03387 + 0.49913r_{x_1x_4} + 0.00677r_{x_2x_4} - 0.00304r_{x_3x_4}$$
$$bias_2 = 0.11868 + 0.04901r_{x_1x_4} + 0.00675r_{x_2x_4} - 0.00253r_{x_3x_4}$$
$$bias_3 = 0.56573 - 0.16556r_{x_1x_4} - 0.01036r_{x_2x_4} + 0.31905r_{x_3x_4}$$

ซึ่งสามารถที่จะแสดงถึงผลต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณแบบเฉลี่ยดังตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 แสดงถึงผลต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณแบบเฉลี่ยในแบบจำลองทดสอบที่ 2

ผลต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณแบบเฉลี่ย				
	constant	$r_{x_1x_4}$	$r_{x_2x_4}$	$r_{x_3x_4}$
bias0	-0.17363	-0.09191	-0.02635	-0.03300
bias1	-0.00201	-0.02267	-0.00007	-0.00020
bias2	-0.00429	-0.00048	-0.00027	-0.00028
bias3	-0.01573	-0.00476	-0.00114	-0.02795

ที่มา : จากการคำนวณ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จากตารางที่ 5.2 จะเห็นได้ว่าผลต่างของค่าสัมประสิทธิ์จากการถดถอยมีค่าน้อยกว่าค่าสัมประสิทธิ์จากการคำนวณแบบค่าเฉลี่ย แต่มีความแตกต่างน้อยมาก จึงอาจกล่าวได้ว่าสมการที่ 4.9 สามารถทำการถดถอยเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของการเอนเอียงในตัวแปรอิสระได้เป็นอย่างดี

5.1.3 ผลการประมาณค่าความเอนเอียงของค่าสัมประสิทธิ์ เมื่อ $0.5 \le |r_{x_1x_4}| < 0.7$

จากแบบจำลองทดสอบที่ 3 ค่าเฉลี่ยของการเอนเอียงในค่าสัมประสิทธิ์ คือ

$$\overline{bias_0} = 2.36 \quad ; \quad \overline{bias_1} = 1.12417$$
$$\overline{bias_2} = 0.18742; \quad \overline{bias_3} = 0.19341$$

แต่ค่า $\beta_4 \bar{X}_4 = 28$ จะเห็นได้ว่าการเอนเอียงที่เกิดขึ้นในค่า $bias_0$ จะมีค่าไม่เท่ากับ $\beta_4 \bar{X}_4$ ซึ่งจะมาจากอิทธิพลของตัวแปรใดนั้น จะพิจารณาจากความสัมพันธ์ตามสมการที่ 4.9 ที่ได้ผลลัพธ์ดังนี้

$$bias_0 = 23.87260 - 9.88457 r_{x_1x_4} - 0.36011 r_{x_2x_4} - 0.19333 r_{x_3x_4}$$
S.E. *1.12017* *0.48345* *0.24038* *0.22737*
(0.00)* (0.00)* (0.1341) (0.3952)

$$bias_1 = -0.01641 + 0.49352 r_{x_1x_4} + 0.00591 r_{x_2x_4} + 0.02195 r_{x_3x_4}$$
S.E. *0.04130* *0.01782* *0.00886* *0.00838*
(0.6910) (0.00)* (0.5048) (0.0088)*

$$bias_2 = 0.22424 - 0.01593 r_{x_1x_4} + 0.00132 r_{x_2x_4} - 0.00497 r_{x_3x_4}$$
S.E. *0.05243* *0.02262* *0.01125* *0.01064*
(0.00)* (0.4813) (0.9063) (0.6403)

$$bias_3 = 0.48553 - 0.14034 r_{x_1x_4} + 0.09318 r_{x_2x_4} - 0.06974 r_{x_3x_4}$$
S.E. *0.16466* *0.07106* *0.03533* *0.03342*
(0.0032)* (0.0483)* (0.0084)* (0.0369)*

(5.4)

S.E. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าสัมประสัมสิทธิ์

* คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จากผลที่ได้ สามารถหาสัดส่วนหรืออิทธิพลของตัวแปรที่ทำให้เกิดการเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ มีดังนี้

$Bias_0$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 28.81 % มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 1.05% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 0.55% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 69.58%

$Bias_1$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 91.77% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 1.1% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 4.07% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 3.05 %

$Bias_2$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 6.46% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 0.54% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 2.01% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 90.98%

$Bias_3$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 17.79% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 11.81% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 8.83% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 61.55%

จะเห็นได้ว่าผลที่ได้มีลักษณะคล้ายกับแบบจำลองที่ 1 คือ การเอนเอียงในเกิดขึ้นใน $bias_0$ กับ $bias_3$ ส่วนใหญ่จะเป็นผลของ อิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ และอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) โดยสัดส่วนของอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเองจะเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ยกเว้นการเอนเอียงใน $bias_1$ ที่มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดเพียงอย่างเดียว ส่วนการเอนเอียงที่มาจากอิทธิพลของตัวแปร $r_{x_2x_4}$ และ $r_{x_3x_4}$ จะมีสัดส่วนน้อยมาก

ส่วนการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แบบเฉลี่ยในสมการที่ 4.9 จะได้ดังนี้

$$bias_0 = 23.87512 - 9.79481r_{x_1x_4} - 0.35773r_{x_2x_4} - 0.19043r_{x_3x_4}$$
$$bias_1 = -0.01546 + 0.51703r_{x_1x_4} + 0.00600r_{x_2x_4} + 0.02214r_{x_3x_4}$$
$$bias_2 = 0.22627 - 0.01506r_{x_1x_4} + 0.00137r_{x_2x_4} - 0.00493r_{x_3x_4}$$
$$bias_3 = 0.49300 - 0.13612r_{x_1x_4} + 0.09375r_{x_2x_4} - 0.06874r_{x_3x_4}$$

ซึ่งสามารถที่จะแสดงถึงผลต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณแบบเฉลี่ยดังตารางที่ 5.3

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 5.3 แสดงถึงผลต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณแบบเฉลี่ยในแบบจำลองทดสอบที่ 3

ผลต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณ แบบเฉลี่ย				
	constant	$r_{x_1x_4}$	$r_{x_2x_4}$	$r_{x_3x_4}$
bias0	-0.00251	-0.08976	-0.00238	-0.00291
bias1	-0.00096	-0.02050	-0.00009	-0.00018
bias2	-0.00203	-0.00053	-0.00005	-0.00004
bias3	-0.00746	-0.00423	-0.00056	-0.00100

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 5.3 จะเห็นได้ว่าผลต่างของค่าสัมประสิทธิ์จากการถดถอยมีค่าน้อยกว่าค่าสัมประสิทธิ์จากการคำนวณแบบค่าเฉลี่ย แต่มีความแตกต่างน้อยมาก จึงอาจกล่าวได้ว่าสมการที่ 4.9 สามารถทำการถดถอยเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของการเอนเอียงในตัวแปรอิสระได้เป็นอย่างดี

5.1.4 ผลการประมาณค่าความเอนเอียงของค่าสัมประสิทธิ์ เมื่อ $0.7 \le |r_{x_1x_4}| < 0.9$

จากแบบจำลองทดสอบที่ 4 ค่าเฉลี่ยของการเอนเอียงในค่าสัมประสิทธิ์ คือ

$$\overline{bias_0} = 2.0962 \; ; \qquad \overline{bias_1} = 2.313$$
$$\overline{bias_2} = 0.21154; \qquad \overline{bias_3} = 0.28362$$

แต่ค่า $\beta_4\bar{X}_4 = 56$ จะเห็นได้ว่าการเอนเอียงที่เกิดขึ้นในค่า bias_0 จะมีค่าไม่เท่ากับ $\beta_4\bar{X}_4$ ซึ่งจะมาจากอิทธิพลของตัวแปรใดนั้น จะพิจารณาจากความสัมพันธ์ตามสมการที่ 4.9 ที่ได้ผลลัพธ์ดังนี้

$$bias_0 = 30.30151 - 8.60226r_{x_1x_4} - 0.43845r_{x_2x_4} + 0.37752r_{x_3x_4}$$

S.E.	*2.53352*	*0.76995*	*0.30989*	*0.31047*
	(0.00)*	(0.00)*	(0.1571)	(0.2240)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

$$bias_1 = -1.12883 + 1.05428r_{x_1x_4} - 0.00372r_{x_2x_4} - 0.03134r_{x_3x_4}$$

S.E. *0.14676* *0.04460* *0.01795* *0.01798*

(0.00)* (0.00)* (0.8358) (0.0814)*

$$bias_2 = 0.41441 - 0.06419r_{x_1x_4} + 0.02285r_{x_2x_4} - 0.00224r_{x_3x_4}$$

S.E. *0.08625* *0.02621* *0.01055* *0.01057*

(0.00)* (0.0143)* (0.0303)* (0.8321)

$$bias_3 = 1.77153 - 0.45969r_{x_1x_4} + 0.02230r_{x_2x_4} + 0.06499r_{x_3x_4}$$

S.E. *0.25191* *0.07655* *0.03081* *0.03087*

(0.00)* (0.00)* (0.4692) (0.0353)*

(5.5)

S.E. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าสัมประสัมสิทธิ์

* คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากผลที่ได้ สามารถหาสัดส่วนหรืออิทธิพลของตัวแปรที่ทำให้เกิดการเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ มีดังนี้

$Bias_0$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 21.66 % มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 1.1% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 0.94% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 76.29%

$Bias_1$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 47.53% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 0.17% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 1.4% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 50.89 %

$Bias_2$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 12.74% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 4.54% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 0.43% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 82.27%

$Bias_3$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 19.83% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 0.96% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 2.79% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 76.41%

จะเห็นได้ว่า การเอนเอียงในเกิดขึ้นใน $bias_0$ กับ $bias_3$ ส่วนใหญ่จะเป็นผลของ อิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ และอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) โดยสัดส่วนของอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเองจะเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด แต่ในการเอนเอียงใน $bias_1$ จะมีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ เป็นปัจจัยที่มีสัดส่วนใกล้เคียงกับอิทธิพลมาจากตัวของมันเอง (X_4) ส่วนการเอนเอียงที่มาจากอิทธิพลของตัวแปร $r_{x_2x_4}$ และ $r_{x_3x_4}$ จะมีสัดส่วนน้อยมาก

ส่วนการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แบบเฉลี่ยในสมการที่ 4.9 จะได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

$$bias_0 = 30.43541 - 8.51842r_{x_1x_4} - 0.40139r_{x_2x_4} + 0.38430r_{x_3x_4}$$
$$bias_1 = -1.07856 + 1.10857r_{x_1x_4} - 0.00335r_{x_2x_4} - 0.03082r_{x_3x_4}$$
$$bias_2 = 0.42507 - 0.01506r_{x_1x_4} + 0.00137r_{x_2x_4} - 0.00493r_{x_3x_4}$$
$$bias_3 = 1.81114 - 0.45006r_{x_1x_4} + 0.02456r_{x_2x_4} + 0.06904r_{x_3x_4}$$

ซึ่งสามารถที่จะแสดงถึงผลต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณแบบเฉลี่ยดังตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 แสดงถึงผลต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณแบบเฉลี่ยในแบบจำลองทดสอบที่ 4

ผลต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณ แบบเฉลี่ย				
	constant	$r_{x_1x_4}$	$r_{x_2x_4}$	$r_{x_3x_4}$
bias0	-0.13389	-0.08384	-0.03707	-0.00677
bias1	-0.05027	-0.05429	-0.00037	-0.00052
bias2	-0.01065	-0.00642	-0.00145	-0.00024
bias3	-0.03961	-0.00964	-0.00226	-0.00404

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 5.4 จะเห็นได้ว่าผลต่างของค่าสัมประสิทธิ์จากการถดถอยมีค่าน้อยกว่าค่าสัมประสิทธิ์จากการคำนวณแบบค่าเฉลี่ย แต่มีความแตกต่างน้อยมาก จึงอาจกล่าวได้ว่าสมาการที่ 4.9 สามารถทำการถดถอยเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของการเอนเอียงในตัวแปรอิสระได้เป็นอย่างดี

5.1.5 ผลการประมาณค่าความเอนเอียงของค่าสัมประสิทธิ์ เมื่อ $0.9 \le |r_{x_1x_4}| < 1.0$

จากแบบจำลองทดสอบที่ 5 ค่าเฉลี่ยของการเอนเอียงในค่าสัมประสิทธิ์ คือ

$$\overline{bias_0} = 2.2706 \; ; \qquad \overline{bias_1} = 8.01958$$
$$\overline{bias_2} = 0.22023; \qquad \overline{bias_3} = 0.2886$$

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

แต่ค่า $\beta_4\bar{X}_4 = 220$ จะเห็นได้ว่าการเอนเอียงที่เกิดขึ้นในค่า $bias_0$ จะมีค่าไม่เท่ากับ $\beta_4\bar{X}_4$ ซึ่งจะมาจากอิทธิพลของตัวแปรใดนั้น จะพิจารณาจากความสัมพันธ์ตามสมการที่ 4.9 ที่ได้ผลลัพธ์ดังนี้

$$bias_0 = 22.54506 - 5.19360r_{x_1x_4} - 0.37369r_{x_2x_4} - 0.51071r_{x_3x_4}$$

S.E. *9.00614* *2.31124* *0.34246* *0.33082*

(0.0123)* (0.0246)* (0.2752) (0.1227)

$$bias_1 = -163.42253 + 43.99517r_{x_1x_4} + 0.11731r_{x_2x_4} + 0.03898r_{x_3x_4}$$

S.E. *3.74124* *0.96011* *0.14226* *0.13742*

(0.00)* (0.00)* (0.4096) (0.7767)

$$bias_2 = 0.55979 - 0.08714r_{x_1x_4} - 0.00364r_{x_2x_4} - 0.01149r_{x_3x_4}$$

S.E. *0.27727* *0.07115* *0.01054* *0.01018*

(0.0435)* (0.2207) (0.7295) (0.2593)

$$bias_3 = 3.38520 - 0.79485r_{x_1x_4} + 0.01822r_{x_2x_4} - 0.02370r_{x_3x_4}$$

S.E. *0.81552* *0.20928* *0.03101* *0.02995*

(0.00)* (0.00)* (0.5567) (0.4287)

(5.6)

S.E. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์

* คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากผลที่ได้ สามารถหาสัดส่วนหรืออิทธิพลของตัวแปรที่ทำให้เกิดการเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ มีดังนี้

$Bias_0$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 18.14 % มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 1.31% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 1.77% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 78.77%

$Bias_1$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 21.19% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 0.06% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 0.01% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 78.73 %

$Bias_2$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 13.16% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 0.55% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 1.73% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 84.55%

$Bias_3$ มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ อยู่ 18.83% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_2x_4}$ อยู่ 0.43% มีอิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_3x_4}$ อยู่ 0.55% และมีอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) อยู่ 80.18%

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จะเห็นได้ว่า การเอนเอียงในเกิดขึ้นใน $bias_0$ กับ $bias_3$ ส่วนใหญ่จะเป็นผลของ อิทธิพลจากตัวแปร $r_{x_1x_4}$ และอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเอง (X_4) โดยสัดส่วนของอิทธิพลที่มาจากตัวของมันเองจะเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ส่วนการเอนเอียงที่มาจากอิทธิพลของตัวแปร $r_{x_2x_4}$ และ $r_{x_3x_4}$ จะมีสัดส่วนน้อยมาก

ส่วนการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แบบเฉลี่ยในสมการที่ 4.9 จะได้ดังนี้

$$bias_0 = 22.95842 - 5.14602r_{x_1x_4} - 0.36285r_{x_2x_4} - 0.49716r_{x_3x_4}$$
$$bias_1 = -162.61309 + 44.42478r_{x_1x_4} + 0.11834r_{x_2x_4} + 0.03980r_{x_3x_4}$$
$$bias_2 = 0.59226 - 0.08628r_{x_1x_4} - 0.00344r_{x_2x_4} + 0.01264r_{x_3x_4}$$
$$bias_3 = 3.40491 - 0.67944r_{x_1x_4} + 0.02006r_{x_2x_4} - 0.02084r_{x_3x_4}$$

ซึ่งสามารถที่จะแสดงถึงผลต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณแบบเฉลี่ยดังตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.5 แสดงถึงผลต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณแบบเฉลี่ยในแบบจำลองทดสอบที่ 5

ผลต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณ แบบเฉลี่ย				
	constant	$r_{x_1x_4}$	$r_{x_2x_4}$	$r_{x_3x_4}$
bias0	-0.41336	-0.04758	-0.01084	-0.01355
bias1	-0.80944	-0.42961	-0.00102	-0.00081
bias2	-0.03247	-0.00087	-0.00020	-0.00115
bias3	-0.01970	-0.11541	-0.00183	-0.00287

ที่มา : จากการคำนวณ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จากตารางที่ 5.5 จะเห็นได้ว่าผลต่างของค่าสัมประสิทธิ์จากการถดถอยมีค่าน้อยกว่าค่าสัมประสิทธิ์จากการคำนวณแบบค่าเฉลี่ย แต่มีความแตกต่างน้อยมาก จึงอาจกล่าวได้ว่าสมการที่ 4.9 สามารถทำการถดถอยเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของการเอนเอียงในตัวแปรอิสระได้เป็นอย่างดี

จากผลลัพธ์ที่ได้มาทั้งหมดนี้ จะพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยจากสมการที่ 4.9 ทุกแบบจำลองทดสอบจะมีคุณสมบัติของความแนบนัย (consistency) และค่าเฉลี่ยของการเอนเอียงในค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่ X_1 จะมีค่าเพิ่มสูงขึ้นเมื่อค่า $r_{x_1x_4}$ มีค่าเพิ่มสูงขึ้นจาก 0.21649 ถึง 8.01958 ส่วนค่าเฉลี่ยของการเอนเอียงในค่าสัมประสิทธิ์ค่าอื่นๆ ค่อนข้างจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงเมื่อค่า $r_{x_1x_4}$ มีค่าสูงขึ้น ซึ่งอาจจะเนื่องจากการที่มีการกำหนดขอบเขตของค่า $r_{x_2x_4}$ และ $r_{x_3x_4}$ โดยดูได้จากตารางที่ 5.6

ตารางที่ 5.6. แสดงผลค่าเฉลี่ยของการเอนเอียงในค่าสัมประสิทธิ์ และ%ของการเอนเอียงไปจากค่าที่แท้จริง

ค่าเฉลี่ยของการเอนเอียงในค่าสัมประสิทธิ์ และ % ของการเอนเอียงไปจากค่าที่แท้จริง								
	ค่าเฉลี่ยของการเอนเอียง				%ของการเอนเอียงไปจากค่าที่แท้จริง			
	Bias0	Bias1	Bias2	Bias3	% Bias0	%Bias1	%Bias2	%Bias3
$0.0 \le \lvert r_{x_1x_4} \rvert < 0.3$	2.56	0.21649	0.20927	0.29707	512	10.8245	41.854	59.414
$0.3 \le \lvert r_{x_1x_4} \rvert < 0.5$	2.51	0.74632	0.19677	0.27159	502	37.316	39.354	54.318
$0.5 \le \lvert r_{x_1x_4} \rvert < 0.7$	2.36	1.12417	0.18742	0.19341	472	56.2085	37.484	38.682
$0.7 \le \lvert r_{x_1x_4} \rvert < 0.9$	2.0962	2.313	0.21154	0.28362	419.24	115.65	42.308	56.724
$0.9 \le \lvert r_{x_1x_4} \rvert < 1.0$	2.2706	8.01958	0.22023	0.2886	454.12	400.979	44.046	57.72

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางที่ 5.6 จะเห็นได้ว่า การเอนเอียงที่เกิดขึ้นในทุกๆ ตัวแปรอิสระจะมีการเอนเอียงในทิศทางที่เพิ่มขึ้น โดยเปอร์เซ็นต์ของการเอนเอียงในค่าสัมประสิทธิ์ที่เอนเอียงไปจากค่าที่แท้จริงนั้น ค่าคงที่จะมีเปอร์เซ็นต์มากที่สุดถึง 454.12 – 512 และการเอนเอียงในตัวแปร X_1 จะมีเปอร์เซ็นต์เพิ่มขึ้นจาก 10.82 – 400.97 เมื่อค่า $r_{x_1x_4}$ มีค่าเพิ่มขึ้น ส่วนเปอร์เซ็นต์ในการเอนเอียงในตัวแปร X_2 กับตัวแปร X_3 จะมีค่าอยู่ระหว่างประมาณ 40-50% ดังนั้นแล้วเมื่อมีความจำเป็นต้องละทิ้งตัวแปรที่สำคัญไปจากแบบจำลองที่แท้จริง การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของค่าคงที่จะได้รับผลกระทบมากที่สุดไม่ว่าค่า r ระหว่างตัวแปรที่ถูกละทิ้งไปกับตัวแปรที่ยังอยู่ในแบบจำลองจะมีค่าเป็นเท่าไหร่ก็ตาม และเมื่อค่า r ระหว่างตัวแปรที่ถูกละทิ้งไปกับตัวแปรที่ยังอยู่ในแบบจำลองมีค่าสูงขึ้น การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่อยู่ในแบบจำลองก็จะมีการเอนเอียงเพิ่มสูงขึ้นเป็นอย่างมากจนน่าเป็นห่วง ซึ่งการเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรเหล่านี้จะเป็นการเอนเอียงในทางที่เพิ่มขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 5.7 แสดงอัตราส่วนปัจจัยของการเอนเอียงในการประมาณสัมประสิทธิ์ (%)

สัดส่วนปัจจัยของการเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ (%)					
		constant	$r_{x_1x_4}$	$r_{x_2x_4}$	$r_{x_3x_4}$
Model1; $0.0 \le \lvert r_{x_ix_4} \rvert < 0.3$	bias0	43.96	54.68	1.31	0.04
	bias1	1.80	96.01	1.91	0.28
	bias2	73.92	22.34	3.58	0.15
	bias3	62.33	27.96	8.11	1.59
Model2; $0.3 \le \lvert r_{x_ix_4} \rvert < 0.5$	bias0	64.58	33.42	1.37	0.62
	bias1	6.87	91.23	1.28	0.61
	bias2	66.44	28.18	3.76	1.62
	bias3	53.77	28.46	1.12	16.64
Model3; $0.5 \le \lvert r_{x_ix_4} \rvert < 0.7$	bias0	69.58	28.81	1.05	0.55
	bias1	3.05	91.77	1.10	4.07
	bias2	90.98	6.46	0.54	2.01
	bias3	61.55	17.79	11.81	8.83
Model4; $0.7 \le \lvert r_{x_ix_4} \rvert < 0.9$	bias0	76.29	21.66	1.10	0.94
	bias1	50.89	47.53	0.17	1.4
	bias2	82.27	12.74	4.54	0.43
	bias3	76.41	19.83	0.96	2.79
Model5; $0.9 \le \lvert r_{x_ix_4} \rvert < 1.0$	bias0	78.77	18.14	1.31	1.77
	bias1	78.73	21.19	0.06	0.01
	bias2	84.55	13.16	0.55	1.73
	bias3	80.18	18.83	0.43	0.55

ที่มา : จากการคำนวณ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จากตารางที่ 5.7 แสดงให้เห็นถึงว่าการเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์จะมีอิทธิพลมาจากการละทิ้งตัวแปร X_4 เป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งดูได้จากการที่สัดส่วนของปัจจัยในคอลัมพ์ของ constant มีค่าสูงมาก ยกเว้นการเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร X_1 เท่านั้นที่มี

สัดส่วนน้อยมาก แต่เมื่อถ้าให้ค่า $r_{x_1x_4}$ มีค่าสูงขึ้นเรื่อยๆ แล้วค่าของสัดส่วนก็จะมีค่าสูงขึ้นเรื่อยๆ จนกลายเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุด

พิจารณาการเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของค่าคงที่นั้น จะเห็นได้ว่า เมื่อค่า $r_{x_1x_4}$ ยังมีค่าน้อยๆ การเอนเอียงที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะมาจากอิทธิพลของการละทิ้งตัวแปร X_4 และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X_1 กับ X_4 โดยที่ความสัมพันธ์ของตัวแปร X_1 กับ X_4 จะเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากกว่า แต่เมื่อค่า $r_{x_1x_4}$ มีค่าสูงขึ้นเรื่อยๆ แล้ว การเอนเอียงที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะมาจากอิทธิพลของการละทิ้งตัวแปร X_4 เป็นปัจจัยสำคัญที่มากสุด และอิทธิพลของความสัมพันธ์ของตัวแปร X_1 กับ X_4 ก็จะมีค่าสัดส่วนลดลงไปเรื่อยๆ แต่ก็ยังมีความสำคัญอยู่ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า เมื่อมีการละทิ้งตัวแปรที่สำคัญออกไปจากแบบจำลองที่ถูกต้อง การเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของค่าคงที่นั้น จะได้รับผลกระทบมากที่สุด (ดูจากตารางที่ 5.6 ที่แสดงถึงเปอร์เซ็นต์การเอนเอียงของค่าคงที่ที่เอนเอียงไปจากค่าที่แท้จริงที่มีค่าสูงถึง 419.24-512) เหตุเนื่องมาจากอิทธิพลของการละทิ้งตัวแปรที่สำคัญออกไปจากแบบจำลองเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด

พิจารณาการเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร X_1 จะเห็นได้ว่า เมื่อค่า $r_{x_1x_4}$ มีค่าน้อยๆ การเอนเอียงที่เกิดขึ้นส่วนมากจะมาจากอิทธิพลของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X_1 กับ X_4 เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด แต่เมื่อค่า $r_{x_1x_4}$ มีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไปแล้วการเอนเอียงที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะมาจากอิทธิพลของการละทิ้งตัวแปร X_4 เป็นปัจจัยสำคัญ ส่วนอิทธิพลของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X_1 กับ X_4 จะมีค่าลดลง แต่ยังคงมีความสำคัญอยู่บ้าง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า เมื่อมีการละทิ้งตัวแปรที่สำคัญออกไปจากแบบจำลองที่ถูกต้อง การเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่อยู่ในแบบจำลอง และมีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่ละทิ้งไปนั้น จะมีการเอนเอียงเพิ่มสูงมากขึ้นไปเรื่อยๆ จนน่าเป็นห่วง เมื่อค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 2 มีค่าสูงขึ้น (ดูจากตารางที่ 5.6 ที่แสดงถึงเปอร์เซ็นต์การเอนเอียงของตัวแปร X_1 ที่เอนเอียงไปจากค่าที่แท้จริงที่มีค่าอยู่ระหว่าง 10.82-400.98) เหตุเนื่องมาจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่อยู่ในแบบจำลองกับตัวแปรที่ละทิ้งไปเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งจะอยู่ในช่วงที่ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 2 มีค่าระหว่าง 0-0.7 แต่เมื่อค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 2 มีค่ามากกว่า 0.7 ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเอนเอียงจะกลายเป็นอิทธิพลที่มาจากการละทิ้งตัวแปรที่สำคัญออกไป

พิจารณาการเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร X_2 และ X_3 จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าค่า $r_{x_1x_4}$ มีค่าน้อยหรือมีค่ามาก การเอนเอียงที่เกิดขึ้นจะมาจากอิทธิพลของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X_1 กับ X_4 และอิทธิพลของการละทิ้งตัวแปร X_4 โดยที่อิทธิพลของการละทิ้งตัวแปร X_4 เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด

เลขหมู่.....
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
330.05
ก 146 ก
ค.4

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนอัตราส่วนที่ขาดหายไปจากตารางที่ 5.7 จะเป็นอัตราส่วนที่มาจากความคลาดเคลื่อน (error term) จากการถดถอยสมการที่ 4.9 ซึ่งมีอัตราส่วนที่น้อยมากในทุกๆ แบบจำลองทดสอบ

5.2. การประมาณค่าความเอนเอียงของค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2)

จากผลของการละทิ้งตัวแปรที่เกี่ยวข้องออกไปจากแบบจำลองที่แท้จริง นอกจากจะทำให้เกิดความเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แล้วยังทำให้การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2) มีค่าลดลงด้วย จึงเป็นที่น่าสนใจว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2) ที่ลดลงนั้นจะมาจากผลของความเอนเอียงที่เกิดขึ้นในค่าสัมประสิทธิ์เป็นสัดส่วนเท่าใดบ้าง ซึ่งจะทำการถดถอยตามสมการที่ 4.11 และพิจารณาดูค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยในสมการที่ 4.11 นั้นจะมีค่าเท่ากับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าถดถอยที่ได้ในสมการที่ 4.11 กับค่าเฉลี่ยของการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ในสมการที่ 4.10 ซึ่งผลจากการคำนวณจะได้แสดงดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.8 แสดงผลต่างของค่าเฉลี่ย R^2

ผลต่างของค่าเฉลี่ย R-squared			
	R-squared จากแบบจำลองที่แท้จริง	R-squared จากแบบจำลองทดสอบ	ผลต่าง
model1	0.98120	0.62387	-0.35734
model2	0.98570	0.75799	-0.22771
model3	0.98769	0.78897	-0.19871
model4	0.99283	0.87864	-0.11419
model5	0.99818	0.96916	-0.02902

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางที่ 5.8 จะเห็นได้ว่า ยิ่งค่า $r_{x_1x_4}$ มีค่าสูงมากขึ้นเท่าใด ผลต่างของค่าเฉลี่ย R-squared ก็จะยิ่งมีค่าน้อยลงเท่านั้น ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X_1 กับ X_4 ที่มีค่าสูงมากจนอาจเรียกได้ว่าตัวแปรทั้ง 2 เปรียบเสมือนเป็นตัวเดียวกัน ทำให้การละทิ้งตัวแปรหรือการคงอยู่ของตัวแปร X_4 ไม่มีความสำคัญกับแบบจำลอง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

5.2.1 ผลการประมาณค่าความเอนเอียงของค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2)
เมื่อ $0.0 \le |r_{x_1x_4}| < 0.3$

ผลลัพธ์จากการถดถอยค่า R^2 กับค่าความเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์คือ

$$\Delta R^2 = -0.50478 + 0.01455 bias_0 + 0.31751 bias_1 + 0.15087 bias_2 + 0.03325 bias_3$$

S.E.	*0.06343*	*0.00633*	*0.13717*	*0.07918*	*0.01858*
	(0.00)*	(0.0216)*	(0.0206)*	(0.0567)*	(0.0736)*

(5.7)

S.E. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์

* คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากผลที่ได้พบว่า การที่ R^2 มีค่าลดลงไปอันเนื่องมาจากความเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะมีสัดส่วนดังนี้ ตัวแปรที่ละทิ้งไป (X_4) มีอิทธิพล 49.44 %, $bias_0$ มีอิทธิพล 1.42%, $bias_1$ มีอิทธิพล 31.09 %, $bias_2$ มีอิทธิพล 14.77 % และ $bias_3$ มีอิทธิพล 3.25 %

ส่วนการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แบบเฉลี่ยในสมการที่ 4.10 จะได้ดังนี้

$$\Delta R^2 = -0.51689 + 0.01572 bias_0 + 0.34336 bias_1 + 0.16259 bias_2 + 0.03560 bias_3$$

5.2.2 ผลการประมาณค่าความเอนเอียงของค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2)
เมื่อ $0.3 \le |r_{x_1x_4}| < 0.5$

ผลลัพธ์จากการถดถอยค่า R^2 กับค่าความเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์คือ

$$\Delta R^2 = -0.31966 + 0.00388 bias_0 + 0.09786 bias_1 + 0.04147 bias_2 + 0.00373 bias_3$$

S.E.	*0.02375*	*0.00795*	*0.01052*	*0.01093*	*0.00337*
	(0.00)*	(0.0005)*	(0.0001)*	(0.0096)*	(0.35)

(5.8)

S.E. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์

* คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จากผลที่ได้พบว่า การที่ R^2 มีค่าลดลงไปอันเนื่องมาจากความเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะมีสัดส่วนดังนี้ ตัวแปรที่ละทิ้งไป (X_4) มีอิทธิพล 68.51 %, $bias_0$ มีอิทธิพล 0.83 %, $bias_1$ มีอิทธิพล 20.97 %, $bias_2$ มีอิทธิพล 8.89 % และ $bias_3$ มีอิทธิพลอ 0.7 %

ส่วนการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แบบเฉลี่ยในสมการที่ 4.10 จะได้ดังนี้

$$\Delta R^2 = -0.32196 + 0.00399bias_0 + 0.10027bias_1 + 0.04158bias_2 + 0.00395bias_3$$

5.2.3 ผลการประมาณค่าความเอนเอียงของค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2)

เมื่อ $0.5 \le |r_{x_1x_4}| < 0.7$

ผลลัพธ์จากการถดถอยค่า R^2 กับค่าความเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์คือ

$$\Delta R^2 = -0.19857 + 0.00086bias_0 + 0.04895bias_1 + 0.00572bias_2 + 0.00738bias_3$$

S.E.	*0.03314*	*0.00120*	*0.02421*	*0.01451*	*0.00368*
	(0.00)*	(0.4521)	(0.0552)*	(0.6934)	(0.0449)*

(5.9)

S.E. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์

* คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากผลที่ได้พบว่า การที่ R^2 มีค่าลดลงไปอันเนื่องมาจากความเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะมีสัดส่วนดังนี้ ตัวแปรที่ละทิ้งไป (X_4) มีอิทธิพล 75.94%, $bias_0$ มีอิทธิพล 0.33 %, bias1 มีอิทธิพล 18.72 %, $bias_2$ มีอิทธิพล 2.19 % และ $bias_3$ มีอิทธิพล 2.81 %

ส่วนการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แบบเฉลี่ยในสมการที่ 4.10 จะได้ดังนี้

$$\Delta R^2 = -0.22023 + 0.00003bias_0 + 0.00612bias_1 + 0.00584bias_2 + 0.00762bias_3$$

5.2.4 ผลการประมาณค่าความเอนเอียงของค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2)

เมื่อ $0.7 \le |r_{x_1x_4}| < 0.9$

ผลลัพธ์จากการถดถอยค่า R^2 กับค่าความเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์คือ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

$$\Delta R^2 = -0.18277 + 0.00145bias_0 + 0.02821bias_1 - 0.00006bias_2 + 0.00096bias_3$$

S.E.	*0.00824*	*0.00024*	*0.00325*	*0.00635*	*0.00199*
	(0.00)*	(0.00)*	(0.00)*	(0.9916)	(0.6266)

(5.10)

S.E. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์

* คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากผลที่ได้พบว่า การที่ R^2 มีค่าลดลงไปอันเนื่องมาจากความเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์จะมีสัดส่วนดังนี้ ตัวแปรที่ละทิ้งไป (X_4) มีอิทธิพล 85.63%, $bias_0$ มีอิทธิพล 0.68 %, $bias_1$ มีอิทธิพล 13.22 %, $bias_2$ มีอิทธิพล 0.03 % และ $bias_3$ มีอิทธิพล 0.43 %

ส่วนการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แบบเฉลี่ยในสมการที่ 4.10 จะได้ดังนี้

$$\Delta R^2 = -0.21888 + 0.00152bias_0 + 0.02962bias_1 - 0.00007bias_2 + 0.00098bias_3$$

5.2.5 ผลการประมาณค่าความเอนเอียงของค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2) เมื่อ $0.9 \le |r_{x_1x_4}| < 1.0$

ผลลัพธ์จากการถดถอยค่า R^2 กับค่าความเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์คือ

$$\Delta R^2 = 0.02084 - 0.00002bias_0 - 0.00101bias_1 - 0.00026bias_2 + 0.00021bias_3$$

S.E.	*0.00164*	*0.00011*	*0.00014*	*0.00376*	*0.00118*
	(0.00)*	(0.8545)*	(0.00)*	(0.9449)	(0.855)

(5.11)

S.E. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์

* คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากผลที่ได้พบว่า การที่ R^2 มีค่าลดลงไปอันเนื่องมาจากความเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะมีสัดส่วนดังนี้ ตัวแปรที่ละทิ้งไป (X_4) มีอิทธิพล 93.29 %, $bias_0$ มีอิทธิพล 0.09 %, $bias_1$ มีอิทธิพล 4.52 %, $bias_2$ มีอิทธิพล 1.16 % และ $bias_3$ มีอิทธิพล 0.93 %

ส่วนการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แบบเฉลี่ยในสมการที่ 4.10 จะได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

$$\Delta R^2 = -0.02149 - 0.00002bias_0 - 0.00096bias_1 - 0.00025bias_2 + 0.00023bias_3$$

จากผลลัพธ์ทั้งหมดสามารถจะสรุปได้คือ แบบจำลองนี้สามารถทำการถดถอยเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของการเอนเอียงในตัวแปรอิสระได้ ซึ่งสามารถที่จะแสดงได้ดังตารางที่ 5.9

ตารางที่ 5.9 แสดงถึงผลต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณแบบค่าเฉลี่ย

ผลต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณแบบค่าเฉลี่ย					
	constant	Bias0	Bias1	Bias2	Bias3
model1	0.01210	-0.00116	-0.02584	-0.01171	-0.00235
model2	0.00230	-0.00011	-0.00240	-0.00011	-0.00022
model3	0.01240	-0.000001	-0.00026	-0.00012	-0.00024
model4	0.03611	-0.00006	-0.00140	-0.000001	-0.00001
model5	0.00065	-0.000001	-0.00005	-0.00001	-0.00002

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 5.9 จะเห็นได้ว่าผลต่างระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการถดถอยกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณแบบค่าเฉลี่ยจะมีค่าน้อยมาก จึงอาจกล่าวได้ว่าสมาการที่ 4.11 สามารถทำการถดถอยเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของการเอนเอียงในตัวแปรอิสระได้เป็นอย่างดี

ส่วนสัดส่วนของการเอนเอียงที่เกิดในค่า R^2 ที่เป็นผลมาจากการเกิดการเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์จะแสดงได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 5.10 แสดงอัตราส่วนในการลดลงของค่า R^2 ที่มาจากการเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ (%)

สัดส่วนในการลดลงของค่า R^2 ที่มาจากการเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ (%)					
	x4	bias0	bias1	bias2	bias3
model1	49.44	1.43	31.1	14.78	3.25
model2	68.51	0.83	20.97	8.89	0.79
model3	75.94	0.33	18.72	2.19	2.81
model4	85.63	0.68	13.22	0.03	0.44
model5	93.29	0.09	4.52	1.16	0.93

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตาราง 5.10 แสดงให้เห็นว่า การลดลงของค่า R^2 จะมีสัดส่วนของปัจจัยที่มาจากตัวแปรที่ถูกละทิ้งไป (X_4) มีค่ามากที่สุด รองลงมาก็จะเป็น bias, โดยที่เมื่อค่า r มีค่าเพิ่มขึ้น สัดส่วนปัจจัยของตัวแปรที่ถูกละทิ้งไปจะค่อยๆ เพิ่มสูงขึ้นจนอาจจะกล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงของค่า R^2 ที่เกิดขึ้นทั้งหมดนี้มาจากการละทิ้งตัวแปรที่เกี่ยวข้องออกไปจากแบบจำลองเพียงอย่างเดียว ในขณะที่สัดส่วนปัจจัยที่มาจาก bias, กลับมีค่าลดลงจนแทบจะไม่มีอิทธิพลต่อค่า R^2 เลย ส่วนปัจจัยที่มาจากการเอนเอียงในค่าสัมประสิทธิ์ตัวอื่นๆ รวมถึงความคลาดเคลื่อน (error term) ด้วยนั้น มีอิทธิพลน้อยมาก

ถ้าพิจารณาตามการเพิ่มขึ้นของค่า $r_{x_1x_4}$ แล้ว จะพบว่า ยิ่งค่าของ $r_{x_1x_4}$ มีค่ามากขึ้น ค่าของ $|\Delta R^2|$ ก็จะยิ่งมีค่าน้อยลง เนื่องมาจากว่า การที่ค่า $r_{x_1x_4}$ มีค่าเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนทำให้ตัวแปร X_1 กับ X_4 เกือบเปรียบเสมือนเป็นตัวเดียวกัน ทำให้การคงอยู่หรือการละทิ้งตัวแปร X_4 แทบจะไม่มีผลกระทบต่อค่า R^2 ซึ่งสามารถพิจารณาจากตารางที่ 5.3 จะเห็นว่า แบบจำลองทดสอบที่ 5 จะมีค่า $|\Delta R^2|$ น้อยที่สุด และแม้ว่าค่า $r_{x_1x_4}$ จะเพิ่มขึ้นอย่างไรก็ไม่ได้ทำให้สัดส่วนของการเอนเอียงในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ในแต่ละตัวแปรที่อยู่ในแบบจำลองเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด และยังมีสัดส่วนที่น้อยมากด้วย ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ความเอนเอียงที่เกิดขึ้นจากการประมาณค่าพารามิเตอร์ในตัวแปรอิสระแทบจะไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของค่า R^2 จะมีก็เพียงแต่ผลของการละทิ้งตัวแปรที่สำคัญเท่านั้นที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่า R^2

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

5.3. การเปลี่ยนแปลงในค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน ($\hat{\sigma}^2$) ความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร ($\text{var}(\hat{\beta})$) และค่าสถิติ Durbin-Watson

จากผลของการละทิ้งตัวแปรที่เกี่ยวข้องออกไปจากแบบจำลองที่แท้จริง จะส่งผลกระทบไปถึงการประมาณค่าของความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน ความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร และค่าสถิติ Durbin-Watson ซึ่งจะได้แสดงผลในรูปของผลต่างของค่าเฉลี่ยดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.11 แสดงผลต่างของค่าเฉลี่ยความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน ($\hat{\sigma}^2$)

ค่าเฉลี่ยของผลต่างของความแปรปรวนของความเคลื่อน ($\hat{\sigma}^2$)				
	ค่าเฉลี่ยจากแบบจำลองที่แท้จริง	ค่าเฉลี่ยจากแบบจำลองทดสอบ	ผลต่าง	f-test
model 1	1.01556	16.97475	15.95919	17.0705*
model 2	1.00638	17.04804	16.04166	17.3081*
model 3	1.08052	16.76566	15.68514	17.1144*
model 4	1.01496	16.90133	15.88637	16.9891*
model 5	1.01712	16.92480	15.90768	16.9726*

ที่มา: จากการคำนวณ

* คือ มีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 เมื่อ ค่า f วิกฤตคือ 1.31

จากตารางที่ 5.11 จะเห็นได้ว่าผลของการละทิ้งตัวแปรที่เกี่ยวข้องออกไปจากแบบจำลองที่แท้จริง จะทำให้ค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนมีค่าเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วย ไม่ว่าระดับของค่า $r_{x_3x_4}$ จะมีค่าอยู่ในระดับใดก็ตาม และจากการทดสอบแบบ White's general heteroscedasticity ยังพบว่าเกิดปัญหา heteroscedasticity ขึ้นมาด้วยในทุกแบบจำลองทดสอบ อันเนื่องมาจากตัวแปรที่ละทิ้งไป (X_4) จะไปรวมอยู่กับค่าของ error term ทำให้ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนจะมีค่าเปลี่ยนแปลงไปตามค่าของ X_4 ด้วย ซึ่งก็เป็นไปตามทฤษฎีที่ค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนจะมีค่าเพิ่มขึ้น เมื่อมีการละทิ้งตัวแปรที่เกี่ยวข้องออกไปจากแบบจำลองที่แท้จริง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 5.12 แสดงผลต่างของค่าเฉลี่ย Durbin-Watson

ค่าเฉลี่ยของผลต่างของ Durbin-Watson				
	ค่าเฉลี่ยจากแบบจำลองที่แท้จริง	ค่าเฉลี่ยจากแบบจำลองทดสอบ	ผลต่าง	f-test
model 1	1.98040	1.96821	-0.0122	1.0016
model 2	1.98882	1.98588	-0.0029	1.0066
model 3	2.00136	2.00890	0.0075	1.0121
model 4	1.98882	1.98588	-0.0034	1.009
model 5	1.98040	1.96821	-0.0033	1.0065

ที่มา: จากการคำนวณ

* คือ มีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 เมื่อ ค่า f วิกฤตคือ 1.31

จากตารางที่ 5.12 จะเห็นได้ว่าผลของการละทิ้งตัวแปรที่เกี่ยวข้องออกไปจากแบบจำลองที่แท้จริง จะไม่ส่งผลกระทบต่อค่าสถิติ Durbin-Watson อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า ในการศึกษานี้ทำการสร้างตัวเลขจำลองในแบบภาคตัดขวาง (cross-sectional data) เท่านั้น จึงเป็นธรรมดาที่ค่าสถิติ Durbin-Watson จะไม่มีผลกระทบ นั้นคือ ปัญหา autocorrelation จะไม่เกิดขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 5.13 แสดงผลต่างของค่าเฉลี่ยความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร $(\text{var}(\hat{\beta}))$

ผลต่างของค่าเฉลี่ยความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร $(\text{var}(\hat{\beta}))$					
	model1	model2	model3	model4	model5
difvar0	14.6723	14.9859	14.5757	14.6529	14.4959
f-test	17.5624*	17.9379*	18.1904*	17.9836*	17.7111*
difvar1	0.0169	0.0283	0.0394	0.0222	0.0219
f-test	17.2204*	18.6480*	23.9994*	5.8121*	2.9866*
difvar2	0.0170	0.0171	0.0193	0.0186	0.0184
f-test	17.2881*	17.5081*	21.8418*	18.3499*	17.9054*
difvar3	0.1575	0.1587	0.1533	0.1585	0.1589
f-test	17.7833*	18.1689*	17.5397*	17.7495*	17.6402*

ที่มา: จากการคำนวณ

* คือ มีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 เมื่อ ค่า f วิกฤตคือ 1.31

จากตารางที่ 5.13 จะเห็นได้ว่าค่าความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรทุกๆ ตัว จะมีค่าเพิ่มขึ้นในทุกๆ แบบจำลองทดสอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในค่าความแปรปรวนของค่าคงที่จะเพิ่มขึ้นอย่างมาก แต่การเพิ่มขึ้นของค่า $r_{x_1x_4}$ ไม่ได้ทำให้ค่าเอนเอียงของความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในทุกๆ ตัวเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้มานี้ จะไม่สอดคล้องกับทฤษฎีที่กล่าวว่า เมื่อมีการละทิ้งตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ค่าความแปรปรวนของพารามิเตอร์จะมีค่าลดลง เหตุที่เป็นอย่างนี้สามารถที่จะพิจารณาจากสมการ

$$Y = \beta_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + u$$

แล้วความแปรปรวนของพารามิเตอร์ในแบบจำลองทดสอบ คือ

$$\text{var}\left(\hat{\beta}_2^*\right) = \frac{\hat{\sigma}^{*2}}{\sum x_{2i}^2}$$

และความแปรปรวนของพารามิเตอร์ในแบบจำลองที่แท้จริง คือ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

$$\text{var}\left(\hat{\beta}_2\right) = \frac{\hat{\sigma}^2}{\sum x_{2i}^2\left(1 - r_{23}^2\right)}$$

นั้นคือ ค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนในแบบจำลองทดสอบ ($\hat{\sigma}^{*2}$) มีค่าที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก จนสามารถที่จะชดเชยกับการเพิ่มขึ้นของค่า r_{ij}^2 โดยการชดเชยในตัวแปร X_1, X_2 และ X_3 จะมีค่าไม่มากนัก แต่ในค่าคงที่ค่าชดเชยจะมีค่ามาก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved